

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in štetilčno 2-50 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Slovenska Ljudska Stranka na Goriškem.

Veličasten je bil včerajšnji dan! Truma za trumo so prihajali možje v veliko dvorano „Central“, ki se je polnila vedno bolj. Najoddalnejše vasi so poslale svoje zastopnike. Celo visoki Krn je imel na zboru svojega zastopnika. Izborbo je bilo zastopano Cerkljansko, jako lepo goriška okolica ter Brda. Iz Vipavskega je bila udeležba nepričakovana; a tudi Kras je poslal svoje najboljše možje. Bilo je navzočih na shodu nad 600 zaupnikov. Da bi ne bilo domače delo ljudi oviralo, prišlo bi bilo brez dvoma še enkrat toliko zborovalcev.

Na sijajen način so se zborovalci izrekli za to, naj se osnuje za vse slovenske dežele ena velika Slovenska Ljudska Stranka na krščanskem programu. Navdušenje zborovalcev je bilo ob tej priliki velikansko. Prvi korak k temu je, da se povsod ustanove stranke s skupnim programom, skupnim imenom S. L. S.

Shod je otvoril v lepih besedah g. poslanec Grča, povdarjajoč, da bodi današnji zbor prvi korak k „Združeni Sloveniji“.

Na predlog dr. Dermastia je bil za predsednika izvoljen g. posl. Grča kot „Slogin“ podpredsednik.

Prvi je govoril, viharo pozdravljen od zborovalcev dr. Gregorčič.

Dr. Gregorčič govori.

Govornik omenja in pojašnjuje glavna vprašanja, ki dandanes prevladujejo v Avstriji in na Ogrskem in ki se združujejo v pogodbi med njima, ki se zdaj razpravlja v zbornicah tostran in onstran Litave. Navaja posamezne točke predložene pogodbe ter njene dobre in slabe strani za našo državno polovico. Marsikatera ugodnost za našo polovico ki se nahaja v pogodbi ali ki je z njo združena, kakor tudi splošna potreba, da pridemo vsaj začasno v stalne odnose nasproti Ogrski v gospodarskem in državnopravnem oziru, govorijo za to, da naj slovenski poslanci glasujejo za pogodbo,

katera četudi ni za nas povsem dobra — je vendar boljša od sedanjega stanja in veliko boljša od položaja, ki bi nastal, ako ta pogodba ne bi obveljala.

V kratkih potezah označi govornik, kako je pogodba mogočno uplivala na razne stranke v državnem zboru ter dovedla do parlamentarnih združenj in ločitev, katerih bi človek sicer ne pričakoval, ako bi šla politika v navadnem tiru. Že do zdaj je pogodba vplivala na sestavo avstrijske vlade, in zdi se, da tega uplivanja ni še konec. Do pogodbe pride na vsak način, bodisi parlamentarnim ali neparlamentarnim potom; ali posledice te pogodbe na notranjo politiko bodo jako različne z ozirom na pot, po kateri se pogodba uveljavi.

Politični položaj v deželi je govornik opisoval posebno s stališča dvojezičnega prebivalstva in strankarstva na slovenski in italijanski strani. Označil je volivno reformo za deželni zbor kot zboljšanje in pridobitev na političnem polju. Opozoril je poslušalce na važnost bližajočih se volitev v deželni zbor ter pozval jih, naj po vzgledu prejšnjih boljših let složno delujejo — podprti po novi organizaciji — po krščanskih načelih, katera so vedno priznavali s starim geslom: za vero, dom, cesarja! ki naj nas vodi v novih okoliščinah, v novi organizaciji do — novih zmag!

Z navdušenjem je vzel zbor za znamenje njegov govor. Župan gosp. Černic predlaga naj se izreče poročilo g. poslanca z odobravanjem na znanje, naj se izreče zaupnica „Slovenskemu klubu“, posebno pa dr. Gregorčiču in Fonu za njuno delovanje. (Soglasno in z viharim odobravanjem sprejeto).

Šolske zahteve.

Poslanec Jožef Fon govori o šolskem programu goriških Slovencev ter predlaga sledeče resolucije:

C. kr. vlada naj ukrene, kar potreba;

1.) da se ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani v najkrajšem času za vse slovenske pokrajine v Avstriji;

2.) da se otvorijo na c. k. višji gim-

naziji in na c. k. višji realki v Gorici že v početku šolskega leta 1908/9 slovenske paralelke;

3.) da se premesti slovenski oddelek c. k. izobraževališča za učiteljska za učitelje iz Kopra v središče slovenskega dela goriške dežele, namreč v mesto gorisko, in sicer s početkom šolskega leta 1908/9;

4.) da se ustanovi nemudoma v mestu goriškem toliko slovenskih javnih ljudskih šol na primernih krajih, da bodo mogle sprejeti vse one šolski dolžnosti podvržene slovenske otroke v ozemlju goriškega mesta, ki so zdaj siljeni iskati si ljudsko šolskega pouka v zasebnih šolah ali v zavodih, ki niso obvezne šole;

ter polaga „Slovenskemu klubu“ državnih poslancev na Dunaju najtopleje na srce, naj zastavi vso svojo veljavo in svojo moč pri c. k. vladi, da se izvrši ta šolski program goriških Slovencev. (Sprejeto.)

Organizacija S. L. S. na Goriškem.

O tej točki poroča dr. Breclj in predlaga sledeče resolucije:

Zbor zaupnikov zbran v Gorici 25. nov. 1907 na poziv „Sloginega“ predsedstva je sklenil:

1.) Stranka, ki hoče delovati na krščanskem in demokratiškem temelju za duševni in gmotni prospek slovenskega ljudstva, zlasti kmeta, delavca, obrtnika in trgovca, na Goriškem se imenuje „Slovenska Ljudska Stranka“ na Goriškem m. (Sprejeto z velikim odobravanjem.)

2.) Zbor zaupnikov „Slovenske Ljudske Stranke“ pozivlje vse goriške Slovence, ki priznavajo krščansko in demokratiško stališče kot veljavno in javnem življenju, naj se priklonijo „S. L. S.“ Glede načina naj se dogovore z vodstvom in izvrševalnim odborom „S. L. S.“ (Sprejeto.)

3.) Vrhovno organizacijo „S. L. S.“ na Goriškem tvorijo: I. Zbor zaupnikov, II. Izvrševalni odbor, III. Vodstvo.

I. Zbor zaupnikov. V zbor zaupnikov spadajo:

1.) odborniki in poverjeniki organizacij „Slov. Lj. Stranke“;

2.) vsi v javnosti delujoči možje te stranke.

Zbor zaupnikov sprejema poročila vodstva, obravnava o podanih predlogih, daje smer za nadaljno delovanje v vseh načelno važnih političnih zadevah, se izjavlja o kandidatih za državni in deželni zbor ter odločuje o vsem tem z absolutno večino navzočih.

Prvi zbor zaupnikov skliče predsedstvo „Sloge“, nadaljne zbere sklicuje vodstvo, ki pa mora zbor zaupnikov sklicati vsaj vsaka 3 leta. Vsaka 3 leta izvoli zbor zaupnikov izvrševalni odbor, vodstvo in voditelja stranki.

II. Izvrševalni odbor. Izvrševalni odbor tvorijo:

1.) člani vodstva,

2.) državni in deželni poslanci „Slov. Lj. Stranke“;

3.) vsake strankine organizacije po en zastopnik,

4.) iz članov, ki jih izvoli zbor zaupnikov ali pa jih pritegne po svoji previdnosti izvrševalni odbor sam.

Izvrševalni odbor, ki obravnava vsa tekoča politična vprašanja taktične važnosti, sklicuje vodstvo po svoji previdnosti; sklicati ga pa mora vsakokrat, kadar to zahteva vsaj ena tretjina članov izvrševalnega odbora.

III. Vodstvo. Vodstvo sestoji iz 7 članov, ki jih izvoli zbor zaupnikov neposredno.

Vodstvu načeljuje član vodstva, ki nosi ime voditelja stranki in ki ga kot takega izvoli zbor zaupnikov neposredno.

Ako odpade kateri član vodstva vsled katerega koli vzroka, sme vodstvo pritegniti med se člane iz izvrševalnega odbora. Vodstvo sme tudi v slučaju kake potrebe pritegniti k vodstvenemu delu začasno ali pa za vso poslovno dobo kako drugo osebo.

Vodstvo zastopa stranko na zunaj, urejuje tekoče politične zadeve v smeri, ki sta mu jo določila zbor zaupnikov in izvrševalni odbor ter pripravlja predloge in načrte za zbor zaupnikov in izvrše-

Nisem imel obstanke in miru nikjer. Z dvorišča sem šel v sobo, sedel sem za mizo, vstal, legel na zofa, — šel zopet na dvorišče in tako dalje brez miru. Ravno sem prišel v sobo, ko sem slišal, da prihaja nekdo po dvorišču. Gospod vikarij, ki je sedel pred hišo, me je poklical!

„Želite?“

„Brzjavka za vas!“

Prebledel sem.

„Gotovo iz Ljubljane!“ Bil sem gotov, da je prišlo iz Ljubljane neveselo poročilo.

S tresočimi prsti sem raztrgal pečat in v momentu preletel besede.

„Kaj je?“

„Stric me vpraša, kedaj bo pogreb.“

Nasmehnil se je mojemu brezpo-trebne strahu.

Popoldne sva šla s prijateljem R. na pošto razposlat osmrtnice, kar jih niso razposlali iz tiskarne.

„Kdo bi bil mislil predvčerajšnjem popoldne, kaj nas bo danes čakalo!“

„Niti sanjalo bi se ne nikomur. In tako veseli smo bili v soboto popoldne! In mama je bila izredno dobre volje. Se spominjaš, kako sva se šalila?“

(Konec pride.)

LISTEK.

Iz spominov.

Spisal V. B.

(Dalje.)

Zagrmeli so udarci, kakor bi se se svet podiral krog mene, nič drugega nisem slišal, le tisti grozni vdarci so mi grmeli po ušesih, — zabijali so krsto. Duhovni so zapeli psalme, — po stopnicah so nesli mojo mater. Bled, brez kaplje krvi v licih sem stopal kakor lesen avtomat za krsto, brez vsake solze, brez vsakega občutka. — — —

Zaobrnili se je krog prizorov in zaslišal sem njen zadnji klic, — videl sem jo, kako se je zgrudila, — kako so jo prenesli na posteljo, — kako je vzdihnila, — videl sem sestro in očeta v tistem trenutku, — slišal sem njihov jok. Stal sem na mostu in slišal tisti obupni krik, nagovorila me je žena pred krmo in mi povedala, da mi je — mama umrla. Tu se je začel zopet trnjev pot in romal sem brez konca in kraja kakor v zakletem krogu vedno mimo istih stacijonov, vedno mimo istih prizorov. Včasih so mi všle misli v prihodnost. Tako pusto in prazno bo doma. Ne bo je več na oknu, da bi me čakala, ko bom prihajal na počitnice, ne bo nje, ne

njene ljubezni, ne njene skrbi. Nikoli več ne bo nazaj časov, ki so minuli! Vse bo prazno in pusto, kamor stopim, v sobi, v kuhinji, na vrtu, povsod. Solnce ne bo nič več tako veselo in prijazno sijalo na počitniške dni, — ne bo več starega veselja, pravega, nekalnega; — v vsakem kozarcu radosti, bo grenka kaplja pelina. Zakaj bi ne bila tudi ona vesela in srečna z nami?

Nisem sanjal tega, preživel sem vse in prečutil v živi, bdeči domišljiji. Bila je to grozna noč!

Brez upanja sem upal, da jo bom še videl. Čudno so se mi mešala čustva in misli. Čutil sem, da ni vse trezno v mojih mislih. Strah in trud čez dan, sedaj razburjenje in onemoglost vsled nespanja so mi tako vabili vso duševno energijo, da se mi je začelo mešati kakor v polsnu, če tudi nisem mogel popolnoma niti za hip zadremati.

Začelo se je jedva znatno bližati skozi okno. O, Bog, kdo sedi pri mizi! Človeška postava, ženska oseba sedi na stolici, glavo ima naslonjeno na mizo. Napenjam oči, gledam. O, Bog, to je ona! Vse skupaj je bila samo šala. Presenetiti so me hoteli. Prišla je potihlo, da bi me presenetila in me razveselila. Saj ni umrla, saj je nisem videl! Sedaj je tu! Divje mi je zaplala kri po žilah, veliko

upanje se mi je zbudilo v srcu, — z divjo silo sem se ga oklenil, kakor se oklene potapljaljoči se z vso močjo šibke deske. Iskal sem žeplenke. Roka se mi je tresla od razburjenja in velikega pričakovanja. Trikrat, štirikrat sem drgnil, predno sem vžgal žeplenko. Na stolici je bila v neredu razmetana moja obleka, na mizi moj klobuk in nekaj drugih stvari. Upihnil sem svečo. Trudil sem se, da bi zaspal, a zaman. V sobi sem zaslišal razločno dihanje, — nekdo je prestopil, pri oknu je stala človeška postava. Gledal sem, poslušal. Nič ni bilo. V sosednji sobi je nekdo glasno sopel, pokalo je suho pohištvo, ob oknu so viseli zastori. Nič me ni bilo strah, srečen bi bil, če bi jo mogel samo za hip vzreti pred sabo. In tisto neumno upanje ni izginilo iz mojega srca.

Zjutraj sem se sprehal po dvorišču. Vedno sem se oziral k vhodu, neprestano sem upal, da pride kdo, — da mi sporoči, kar sem vedel da ni več mogoče. Povedal sem vse gospodu vikariju. Odvrnil mi je:

„Meni se zdi tudi skoraj nemogoče, neverjetno, da bi bila res umrla. Niti predstavljati si ne morem.“

„Od tu toraj vse tisto nespametno upanje in vse tiste neumne misli!“

valni odbor. V slučaju nujne potrebe odločuje samostojno.

Vse te predlagane resolucije so bile z gromovitim odobravanjem sprejete. Ko je govornik predlagal naj se stranka imenuje Slovenska Ljudska Stranka kakor se zovejo naši bratje na Kranjskem, se bodo imenovali prej ali slej tudi Štajerci in Korošci, so zborovalci od navdušenja vihteli klobuke v zrak. Enako navdušeno so pozdravili zborovalci tudi govornikove besede, da se bo stranka borila za splošno in enako volilno pravico za deželni zbor.

Volitev vodstva.

Glede izvrševalnega odbora se je sklenilo, da posamezne „Kmečke zveze“ in druge organizacije S. L. S. pošljejo vanj svoje zastopnike po svoji volji ter da se vanj pritegnejo po potrebi tudi drugi možje. Nato se je volil načelnik S. L. S. na Goriškem.

Odbor „Sloge“ je predlagal za načelnika drž. in dež. poslanca našega dr. Gregorčiča. Ob gromovitem pritjevanju je bil dr. Gregorčič izvoljen za načelnika S. L. S. na Goriškem. Novoizvoljeni načelnik se je v kratkih, toplih besedah zahvalil za to res neomejeno zaupanje, nakar so bili za ostale člane vodstva izvoljeni gg.: dr. Pavletič, posl. Grča, posl. Berbuč, dr. Pavlica, dr. Dermastia, drž. posl. Fon. Vodstvu se naj pritegnejo še sledeči gg.: dr. Breclj, Jernej Kopač; kot zapisnikarja pa prefekt Rejec in Kremžar.

Ker je primanjkovalo časa je g. prof. Berbuč čisto na kratko govoril o težnjah kmečkega stanu in na kratko utemeljil svoje resolucije.

Težnje kmečkega stanu.

Govornik naglašja, da je ta naloga tako obširna, da se ne dá niti približno rešiti v okvirju jednega govora na shodu, kakremu je odmerjen po danih razmerah le tesen čas. Zato mora večino teh teženj le mimogrede omeniti.

Našemu kmetu je stremeti v prvi vrsti za poukom v umetnem gospodarstvu. Navodilo za to mu daje vlada po svojih potovalnih učiteljih in drugih pripomočkih; dežela po kmetijskih šolah, kmetijskem uradu, po učiteljih kmetijstva i. t. d. Različna društva prirejajo predavanja o umnem gospodarstvu in skrbijo po možnosti, da isto pospešujejo.

Kmet mora stremeti tudi za tem, da pride na lahek način in po nizki obrestni meri do posojil, ko zabrede po nesreči v dolgove, ter da se mu nudi ugodna prilika nalagati morebitne prebitke svojega gospodarstva varno na obrestovanje. Za to skrbijo različni denarni zavodi, posebno Raiffeiznovke, dež. hipotečna banka; vlada in dežela z brezobrestnimi posojili i. t. d.

Glavna skrb kmetom mora biti ta, da se zloži v nerazdružljivo četo, ter tako skupno varujejo svoje pridelke pred spekulativnimi zvijačami, [ter skupno zastopajo in braijo svoje koristi. Le tako bo mogoče ugodno rešiti pereče vprašanje med delavci in delodajalci.

Velike važnosti za občine in naše kmetko ljudstvo — posebno na Krasu in v Brdih — je preskrbljevanje zdravne pitne vode za ljudi in živali. Velikega pomena za kmetijstvo je uravnava naših vodá, sploh skrb za ugodna prometna sredstva.

Govornik naglašja potrebo deželne zavarovalnice proti ognju, za življenje, proti toči in živinskim boleznim. Leto za letom gre iz dežele 500.000 — 600.000 K čistega dobička na zavarovalninah, kar je v veliko škodo deželi in njenemu prebivalstvu, posebno kmetom in posestnikom.

Toda težišče vsemu stremljenju za zboljšanje žalostnih razmer našega kmečkega stanu je iskati po govornikovih nazorih v tem, da se znižajo neznosne deželne, občinske, šolske, cestne, cerkvene in druge doklade k izravnim davkom. Te doklade so prava rakrana, ki razjede telo naših treh slov. pol. okrajev,

uničuje blagovitost kmetkega stanu, drobi posestva in podi stotine družin v Ameriko, Egipt in sploh v tujino.

V dokaz o resnici te trditve navaja gospod poslanec, da znašajo povprečni odstotki k izravnim davkom za vse avstrijske kronovine 127%. Najnižje odstotke ima (razen Trsta, ki tu ne pride v poštev) Nižjeavstrijsko s 82%, najvišje povprečne odstotke pa Dalmacija s 203%, dočim kaže doma sestavljen posnetek za posamezne politične okraje naše ožje domovine, da plačuje okraj „goriška okolica“ povprek 174, tolmin. okraj 192 in sežanski pa 267%. Gradiščanski okraj plačuje 147, goriško mesto pa le 84%.

Vzrok temu je iskati, pravi govornik, v pomanjkljivosti naše deželne uprave, ki je edina svoje vsote v Avstriji, in v naših občinskih upravah.

Gospod poslanec razpravlja na to na drobno sistem deželne uprave in dokazuje na temelju uradnih podatkov istinitost svoje trditve.

Občinske potrebščine in uprave na Goriškem so pobrale l. 1904 skupaj okoli 1.300.000 K, dočim so znašale iste na Kranjskem isto toliko, dasi ima Kranjska vsaj dvakrat več prebivalstva in skoro trikrat več davčnih občin nego goriška. Z ozirom na prebivalstvo bi morali biti pri nas za polovico, z ozirom na število d. občin za 2/3 manjši nego na Kranjskem. To svedoči, da sistem naših občinskih uprav ni dober.

Konečno predlaga sledečo resolucijo:

Shod zaupnikov slovenske ljudske stranke na Goriškem, zbran 25. novembra 1907 v Gorici, sprejema v svoj program zahteve „Kmečkih zvez“ glede na razne potrebe kmečkega stanu. Posebe še pozdravlja novi zakon proti ponarejanju vina ter poudarja potrebo, da se uvedejo zavodi za starostno zavarovanje ter okrajne bolnišnice blagajne tudi za kmečki stan, kakor tudi, da se ustanovijo obvezne deželne zavarovalnice proti škodi po ognju, toči in drugih neizgovodah, ter da se brez odloga uredijo deželne finance z državno pripomočjo.

Trgovstvo in obrt.

O tem predmetu je poročal g. Jernej Kopač in stavil sledečo resolucijo:

Shod zaupnikov „S. L. S.“ v Gorici 25. nov. 1907. sprejmi sledečo resolucijo: Vpoštevajoč važnost trgovsko-obrtnega stanu hoče „S. L. S.“ na Goriškem zastaviti ves svoj vpliv v to, da se čim preje ustanovi slovenska trgovska šola v Gorici ter naprosi deželne in državne poslance, da izposlujejo od dežele in države v to svrhu enake podpore kot so se dale italijanski trgovski šoli.

Slovenska obrtna šola v Gorici naj se tako reorganizira, da bo zadovoljila obrtnike in njihove učence, ker le od take šole smemo pričakovati zaželjenega uspeha.

Naši zastopniki naj se energično potegujejo za to, da se odpravi sedajni krivični cenzus za volitve v trgovsko-obrtno zbornico. Ako ne morejo doseči, da bi vsi obrtniki in trgovci brez izjeme zadobili volilno pravico, naj pa skrbijo za to, da dobimo najnižji cenzus kakoršen velja v sosednih deželah.

Trgovska zbornica naj se loči od obrtne, ker si interesi obeh stanov pogosto nasprotujejo. (Sprejeto.)

Delavski stan.

Odv. koncipijent dr. Dermastia govori o zahtevah delavskega stanu, ki jih izrazi v sledečih točkah:

1.) Delo je dolžnost in splošno premoženje vseh zdravih ljudi in ne sme postati žrtva oderuštva in izsesavanja kakor se mnogokrat godi.

2.) Država je dolžna po postavah in upravi braniti pošteno delo in je namenu primerno organizovati, da obvaruje krivičnega izsesavanja in da zagotovi vsakemu delavcu njegovemu delu primerno plačo.

3.) Otroško delo po tvornicah se

mora odpraviti, žensko delo omejiti na ženski primerna dela, ki moškemu delu ne delajo konkurence.

4.) Ponočno delo se dovoli le onim podjetjem, ki iz tehničnih vzrokov dela ne morejo pretrgati. Ženskam in otrokom bodi nočno delo prepovedano.

5.) Ob nedeljah in zapovedanih praznikih mora vsako delo počivati. Če ni mogoče ob nedeljah dati počitka, naj se določi 36 ur med tednom v počitek, vendar tako, da ima vsako drugo nedeljo delavec prost dan.

6.) Uvede se po razmerah najvišja neprestopna delavna doba; in sicer pri vseh rudo in premogokopih in pri vseh javnih strokah, koder se mehanično s stroji v velikem producira, zlasti pri težkih in zdravju škodljivih delih 8 urni delavni; pri mali obrti, rokodelstvu, trgovstvu 10-urna delavna doba.

7.) Zakonito naj se varujejo delavci, ki izvršujejo po svoji volji in vesti razne mandate.

8.) Uvedejo naj se razsodišča, sestavljena iz delavcev in delodajalcev, ki naj razsojajo v vseh spornih točkah.

9.) Skrbi naj se delavcem za zdrava in primerna stanovanja. V to svrhu ustanovljena društva podpirajta dežela in država z zakoni in doneski.

10.) Plača bodi tako urejena, da more vsak delavec pošteno živeti tudi z družino. Vsak delavec mora imeti pravico, da napreduje pri delu in se mu plača primerno zvišuje. Delavec imej pravico do gotovega deleža pri čistem dobičku.

11.) Akordno delo naj se odpravi povsod, kjer je nevarno, ali kjer ob neugodnem času vsled njega delavci nimajo zaslužka.

12.) Strogo naj se nadzorujejo vsa podjetja glede na varnost življenja in zdravja; zato naj se pomnoži obrtno nadzorstvo po dejanski potrebi. Za delavke naj se nastavi obrtno nadzornice. Obrtnim nadzornikom naj se pridele delavci, ki jih naj odškoduje država.

13.) Po večjih mestih naj uvedo občinske posredovalnice za delo, in sicer brezplačno.

14.) Uvede naj se splošno državno zavarovanje za delavca vseh vrst proti bolezni, neizgovodam, onemoglosti in starosti ter za udove in sirote.

15.) Delavstvo ene stroke ali sorodnih strok naj se združuje po strokovnih društvih, ki so nepolitična in skrbijo zgolj za izobrazbo in gmotno povzdigo delavstva ter po delavskih političnih društvih, ki skrbijo za politično osamosvoje delavskega stanu sploh.

Sprejele so se soglasno še sledeče resolucije:

1.) Zbor zaupnikov „S. L. S.“ na Goriškem se čuti solidarnim z delavci v nabrežinskih kamnolomih. Delavci so sedaj odpušteni, brez dela ter izpostavljeni največjemu pomanjkanju. — Zbor zaupnikov se obrača po svojih poslancih na vlado, da takoj priskoči brezposelnim delavcem na pomoč z denarno podporo, dokler nimajo v domovini primerne zaslužke. —

2.) Zbor zaupnikov nalaga svojim poslancem sveto dolžnost, naj se varuje domače delavstvo pred invazijo tujcev, ki domačemu delavstvu jemljejo in izpodkopljujejo kruh. — V dosego te naloge je potrebno, da se uvede visok delavski davek za vse delavce iz tujine. —

3.) V Trzinu dela vlada nov arzenal na stroške avstrijskih državljanov. Pri tem toli imenitno patriotičnem delu so uposleni v veliki večini sami Italijani iz kraljestva. Slovencev ali sploh avstrijskih Italijanov se niti ne sprejema. Zbor zaupnikov zahteva po svojih poslancih od vlade, naj ista takoj potrebno ukrene, da dobe zaslužke v arsenalu v prvi vrsti domačini in še le potem tujci. —

K sklepu je še navduševalno govoril dr. Dermastia, ki je pozivljaj zborovalce, naj vedno imajo pred očmi načela

S. L. S. Poslanec g. Grča je nato v navdušenih besedah [zaključil lepo zborovanje. Z živio klici na S. L. S. in njegovega voditelja dr. Gregorčiča so se razšli zborovalci.

Slovenska Ljudska Stranka je tu, naša dolžnost pa je, da seskažemo vredne delavce in borilce za njene ideje. Na delo!

Pozdravi.

Na zbor zaupnikov so došli sledeči pozdravi: Slavni odbor „Sloge“! Stanovske dolžnosti me zadržujejo, da se shoda zaupnikov ne morem udeležiti. Kakor mene, tako zadržuje tudi moje gg. kolege isti vzrok — da moramo biti doma. Društvo, čegar čast imam zastopati je z Vami! V zmislu naše organizacije v smislu naših načel — našega delovanja: Vse za vero, dom, cesarja — Vam zbranim kličem: „Bog blagoslovi delo za vero in narod!“ Učiteljstvo zbrano pod našo zastavo — bode skušalo po svojih močeh delovati v zmislu označenem v našem skupnem programu! Bodite pozdravljeni narodni delavci. — Visoko dvignite zastavo, zastavo križa, pod kojo mora zmagati dobra stvar. Za društvo krščansko mislečega učiteljstva: Ant. Rustja, t. č. predsednik.

Slavno vodstvo Slov. kršč. ljudske stranke Gorica. Zadržan po važnih uradnih opravilih obžalujem, da se ne morem vdeležiti juteršnega shoda zaupnikov S. K. L. S. Zahvaljeval se Vam za prijazno vabilo, kojemu bi se drugače rad odzval, želim zborovanju najbolji uspeh. Bog daj, da bi se nam s združenimi močmi posrečilo na pravi kristjanski podlagi doseči preporod našega ljudstva. Sprejmite izraz odličnega veseloštevovanja od Vam udanega dr. J. Kotnik.

Cerkno. Častiti zbor pozivljamo, da upošteva Kmečke zveze in ga v tej nadi iskreno pozdravljamo dr. Knava, A. Kosmač, Peter Bevk, Ivan Moškat.

Cerklje. Srčen pozdrav zborovalcem pri krščanskem narodnem delu, Murovec, dekan.

Kobarid. Zadržan osebno se vdeležiti pozdravljam častite zborovalce najsrčneje in želim dobremu delu obilo uspeha, Lapanja, dež. poslanec.

Vsi pozdravi so bili sprejeti na znanje z navdušenim odobravanjem.

Politični pregled.

Radeckijeva slavnost na Dunaju.

V nedeljo se je na Dunaju praznovala velikanska slavnost v spomin petdesetletnice smrti grofa Radeckega, največjega in najpriljubljenejšega avstrijskega feldmaršala. Slavnosti se je udeležila neštivilna množica prebivalstva in vojaških krogov. Cesarja je zastopal nadvojvoda prestolonaslednik Frane Ferdinand, navzočih je bilo pet ministrov in drugih dostojanstvenikov, zastopana so bila vsa civilna in vojaška oblastva. Mesto je bilo večinoma v zastavah. Mogočne črno-rme ne in rdeče-bele zastave so plapolale raz streh. Slavnost se je vršila pred Radeckijevim spomenikom na „Hofa“. Iz vseh delov države so prišli Radeckijevi veterani kot zadnje še živeče priče avstrijske bojne slave na italijanskem bojnem polju. Več kot 30 godb se je razpostavilo na velikem prostoru.

Nadvojvodi — prestolonasledniku, kateri je bil, ko se je prikazal, pozdravljen z ljudsko himno, so bili predstavljeni stari Radeckijevi veteranci. Nadvojvoda je imel za vsacega jako prijazno besedo in skoro vsa je odlikoval z nagovorom. Mnogo Radeckijevih veterancev mu je moralo pripovedovati posamezne dogodiljaje iz italijanskih bojev.

„Najmlajši“ Radeckijev veteraneec, ki se je udeležil slavnosti, šteje 76 let, najstarejši je pa 96 letni starček.

Na čast 250. še živčim Radeckijevim veterancem so napravili zvečer v slavnostni dvorani mestne hiše banket kjer so bili preostali bojovníki iz bojnih

časov Avstrije od mestne občine sijajno pogoščeni. Dunajski župan dr. Lueger je imel burno aklamiran nagovor, v katerem je zasluge navzočih v zgodovinskem času Avstrije v vznešenih besedah proslavljal in jih slednjič postavil kot vzor bodočim avstrijskim generacijam.

Kralj Leopold se poroči z baronico Vaughan.

„Matin“ poroča, da se belgijski kralj Leopold v kratkem morganatično poroči z baronico Vaughan in da prevzame princ Albert regentstvo v Belgiji. Doslej se je vedno govorilo, da je kralj Leopold že dve leti oženjen z baronico Vaughan, ki mu je nedavno povila drugega sina.

Ljudske šole v Bosni in Hercegovini.

Koncem šolskega leta 1905—06 je bilo v Bosni in Hercegovini 366 ljudskih šol, in sicer 253 narodnih, 103 konfesijonelnih in 10 privatnih šol. Od 103 konfesijonelnih je bilo 70 pravoslavnih, 31 katoliških, 1 luteranska in 1 židovska. V omenjenem šolskem letu je bilo otvorenih 15 novih šol, ena pa opuščena. Na 4284 prebivalcev prihaaja komaj ena ljudska šola. Šole je obiskovalo 26.155 dečkov in 7543 deklic, skupaj 33.698 otrok, dočim je bilo v šolskem letu 1904/1905 32.786 otrok. Po veri je bilo 4902 mohamedanskih, 13.597 pravoslavnih, 13.341 katoliških in 1340 židovskih otrok, dočim so drugi pripadali raznim drugim verstvom.

Nemški cesar in cesarica

sta bila na svojem obisku na Angleškem povsod prisrčno sprejeta. Dvor, narod in časnikarstvo obsiplje nemšk. cesarja z vljudnostmi. Javno mnenje sodi, da bode ta posej mnogo pripomogel k zblizanju obeh držav in narodov ter k utrditvi miru.

Rusija in Turška.

Rusija je v zadnjem času, posebno odkar se je sprazumela z Angleško, začela vedno bolj energično posegati v balkanske razmere. Sklenila je z Bolgarsko in Rumunsko zveze, katere se niso objavile, in sicer z Bolgarsko vojno zvezo, po kateri bi Rusija za slučaj, da bi prišlo do vojne med Bolgarsko in Turčijo, pomnožila bolgarsko vojsko z 12 polki in varovala bolgarska pristanišča v Črnem morju. Bolgarska pa se je zavezala, svojo torpedno mornarico v slučaju potrebe dati na raspolago Rusiji. Veliki knez Vladimir je že ogledal bolgarski luki v Varni in Burgasu. Z Rumunsko se je sklenila medsebojna podpora v slučaju vojne.

Zavarovanje poljskih delavcev na Danskem.

Danski minister notranjih zadev je predložil zbornici zakonski načrt za zavarovanje poljskih delavcev. Zavarovanje bo prisilno in se bo tikalo le onih poljedelskih in gozdarskih podjetij, ki plačje o čez 12.000 K letnega davka. Manjši posestniki morajo pristopiti prostovoljno in država plača zanje polovico doneskov. Ta letni državni prispevek je določen na 165.000 K. Na podoben način hočejo preurediti to zavarovanje na Nemškem.

Proces Nasi.

Zagovorniki Nasijevi pred senatom so zahtevali, naj se jim dovoli vpogled in pregled računov računskega dvora, da dokažejo, da so se še pred Nasijevim ministertvom godile v ministertvih nerednosti in se izdajale tajne vsote. Ker senat ogorčen do zahtevo zavrne, je pet Nasijevih zagovornikov odložilo zagovornišvo. Nasi sam je protestiral proti temu, da je predsednik vzel njegovim zagovornikom besedo, očital senatu protizakonito postopanje, ker noče odkriti nerednosti, ki so se godile še pred Nasijevim uradovanjem in pretel s politično akcijo po deželi. Senat je sklenil proti Nasijevim zagovornikom postopati disciplinarno.

Jutri zvečer predavanje S. K. S. Z. Predava dr. Srebrnič o predmetu: človekova svoboda in krščanstvo!

Novice.

Gospodom naročnikom. — Današnji številki „Gorice“ priložili smo čerkovno položnico vsem gospodom naročnikom, da se je poslužijo in nam zaostalo naročnino dopošljejo. Onim gospodom, ki so letošnjo naročnino poravnali, služila jim bo položnica za prih. leto.

Upravištvu.

Goriške Slovence, vnete za složno narodno delo, opozarjamo na resolucijo, ki je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta na včerajšnjem shodu zaupnikov S. L. S.

Vsi odborniki in namestniki S. K. S. Z. so vabljeni k odborovi seji, ki bo jutri ob 6h zvečer, ulica Vetturini 9.

Imenovanja v finančni službi. — Imenovani so: Finančna koncipista dr. Marijan Tremoli in dr. Dominik Menon za finančna komisarja v IX. činovnem razredu; finančnim koncipistom v X. čin. razredu fin. konc. praktikanta dr. Viktor Zacharias in Alfred Rottini davčna oficijala Ivan Bresnig in Anton Graf za davčna upravitelja v IX. čin. razred; davčna asistenta Guido Biasoli in Guido Eberhardt za davčno oficijala v X. čin. razreda.

Koncert „Slovenske Čitalnice“ ki se je vršil v soboto večer, je uspel, kar se tiče proizvajanja programa naravnost izborna. Mnogoštevilen moški in mešani zbor je kaj častno rešil svojo nalogo pod res spretnim in izkušenim ter požrtvovalnem pevovodjem g. Ivanom Mercina, ki se je tudi ob ti priliki pokazal kot mojster. Posebno pri krasnem mešanem zboru. „Deklica in ptič“ so se pokazale vrline pevovodje in zbora. G. čena K. Rovatina, znani naš slavček, je spet ta večer nam nudila priliko da smo se naslajali ob njenem lepem zvonečem glasu. Tudi ostale točke so bile z vso dovršenostjo prirejene. Učeležba pa ni bila velika.

— Večerni trgovski tečaj priredi „Trgovski in obrtno društvo za Goriško“ v prostorih „Šolskega Doma“. Poučevalo se bo ob torkih, sredi, četrtkih in petkih od 8. do 10. ure zvečer po 3 ure na teden eno- in dvostavno knjigovodstvo, po 2 uri na teden italijansko, po 1 uro na teden nemščino, po 1 uro na teden nemško in slovensko trgovsko korespondenco, po 1 uro na teden kaligrafijo. — Pouk prične 3. decembra t. l. in bo trajal približno pol leta, t. j. do konca maja prihodnjega leta. Kdor se želi udeležiti pouka, naj se zgloši čimprej pri predsedniku društva g. Francetu Kaučič na Kornju ali pa pri ravnatelju „Trgovsko-obrtno združbe“, g. Alojziju Bajec v „Trgovskem domu“.

— Pred c. kr. izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Gorici so napravile izpit vposobljenosti: za lj. šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom g. čene. Bajt Rožica (oboje z odliko), Čimperšek Štefanija, Gomišček Rafaela, S. Kajdiž Brhmana, Kaučič Marija, Kocmut Alojzija, Kosér Pavla (za nemško šole z odliko), S. Križanič Tomislava, Lazar Marija, Lecker Štefanija, Majdó Josipa (oboje z odliko), Makuc Pavla (oboje z odliko), Milost Ljudmila (ital. kot predmet), Modic Justina, Pahor Viktorja (oboje z odliko, ital. kot predmet), S. Planker Avrelja, Smerdič Katarina, Škofine Sofija, Trošt Alojzija ter gg. Bratož Franc (ital. kot predmet) in Čenčič Josip; za lj. šole s slovenskim učnim jezikom in iz nemščine kot predmet g. čene: Cgoj Viktorija, Hmelak Pavla, Jelenc Marija, Kavčič Kristina, Kazafara Ljudmila, Komavli Štefanija, Merhar Josipa, Schwinger Justina, Silič Justina, Smole, Ivanka, Terpin Antonija, Trampuž Amalija, Zagorjan Marija ter gg. Hreščak Alojzij, Turek Franc in Vovk Ivan; za lj. šole s slovenskim učnim jezikom g. čene: Pečar Štefanija in Šturm Alojzija.

— Elektrarne ob Soči. — Elektrarne ob Soči so začele postavljati električne svetilke.

— Uboj. — V pondeljek zjutraj so našli pri Ravnici nad Solkanom na cesti ubitega nekega mladeniča iz bližine Ravnice. Kako se je zločin izvršil, ni še znano.

— Dve velikanski mini bodo koncem tega meseca zapalili v Sasljanu na Bataujeku. Ena je dolga 28 m, in

ima od znotraj „sobo“, kamor bodo deli 12 tonelat smodnika. Druga pa je dolga 32 m. V to bodo deli še več smodnika.

— Delavska beda. — Ker je v Nabrežini mnogo delavcev odpuščenih vsled pomanjkanja dela, so mnogi poprodali vse svoje premoženje in odšli v Ameriko.

— Humoristični večer priredi 28. in 29. t. m. v dvorani „Central“ znani dunajski humorist in pisatelj T. Woller. Začetek ob 8h zvečer. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. Wokulata po 1 K, zvečer pri blagajni pa po 1/40 K. Ti družinski humoristični večini so strogo decentni in priporočljivi.

— Napad na vojaško stražo. — V soboto zvečer so v bližini Pulja našli vojaka-mornarja, ki je stal na straži, težko ranjenega in vsega v krvi. Zasedovanja opravičujejo domnevanje, da sta dve osebi zavratno s kamenjem napadle vojaka. Kajti huda rana na glavi je bila prizadejana z velikim kamenom. Zločinca pa sta pobegnili in jima niso mogli priti na sled. Težko ranjenega vojaka so prenesli v mornariško bolnišnico. Želeti bi bilo, da ta lopova prideta v roko pravice, kajti tak napad je tem bolj ostuden, ker je bil izvršen zavratno in nad nedolžno žrtvijo, ki mora vršiti svojo dolžnost.

— Izseljevanje iz Amerike. — Vesti iz New-Yorka poročajo, da je pritisk medkrovnih potnikov nenavaden. Parniki vozijo napolnjeni izseljence v staro domovino. Parniki severo-nemškega „Lloyda“ je odšel iz New-Yorka v Bremen z 2400 menkovnimi potniki.

— Odlikovan slovanski virtuoz. — Cesar je v spomin svojega bivanja v Pragi med drugimi podelil tudi virtuozu Francišku Odličku častniški križ Franc Jožefovega reda.

— Nove dopisnice. — Prišle so v promet nove dopisnice, katerih naslovna stran je predeljena v dva enaka dela. Ena polovica se bo rabila za naslov, druga pa za dopisovanje, kakor je že to navada pri razglednicah. Na ta način bo mogoče na dopisnici precej več pisati kot doslej.

— Cene goveji živini. — Vprašanje cen za klavno živino, ki ga je obravnaval v državni zbornici poslanec Demšar, zanima vse liste. Glasilo ministra Praška, „Venkov“, piše pod naslovom: „Slabe uničujejo, močne pa branijo...“ jako ostro proti liberalno-socialno-demokratskim protiaigrarnim zahtevam. Glede živinskih cen piše: „Kolikokrat smo že dognali, da zdaj prodaja poljedelec na Češkem živino za 25 do 30 od sto cenjeje kakor minula leta! Tudi mestni trgi — vkljub velikemu zaslužku prekupcev in slabi upravi aprovizacije — izkazujejo nenavaden znižanje cen. Praška tržna poročila to jasno pričajo. Celó Adlerjeva „Arbeiter-Zeitung“ mora priznati, da so na današkem trgu padle cene živini za 8 do 12 kron pri 100 kg. Kako neprimerno nižjo ceno ima naša živina od nemške! Dne 11. novembra, ko se je prodajala živina v Pragi po 46 do 98 K, je bila v Berlinu po 70 do 110 K, v Monakovem 60 do 120 K. Češki voli so stali v Pragi 74 do 98 K, v Drazdanih pa (kamor se izvažajo) 110 do 116 K na 100 kg. No pri nas Slovencih je še mnogo slabše nego pri Čehih.

— S samokresom se ponesrečila. — Pri Sv. Martinu na Zg. Štajerskem je neka služkinja, medtem ko je pospravljala po sobah, iz radovednosti ogledovala gospodarjev revolver. Pri tem pa je bila tako ne previdna in nerodna, da se je revolver sprožil in je kroglica zadela služkinjo ravno v trebuh. Zirava iz Gleisdorfa je ponesrečenki podelil prvo pomoč.

— Umrla je v Poljanah nad Škofjo Loko 85 let stara mati dr. Iv. Tavčarja, Neža Tavčar. Svetila ji večna luč!

— Sadne razstave v Ljubljani ne bo, ker je bilo premalo oglasil.

— Divjo mačko je ustrelil v škofjeloški okolici g. Petz iz Škofje Loke.

— Tečaj za analfabete. — V Zagrebu otvori društvo hrvaških vseučilišnikov v pondeljek tečaj za analfabete.

— S pomočjo hipnoze jo je odpeljal. — Zaprl so nadnatakarja hotela „Bristol“ Karola Nemetha v Budimpešti, ker je soprogo svojega bivšega šefa, imejtelja hotela „Ryal“ odpeljal. Preje je še spravil iz njega 20.000 K. Nemeth, policiji znan po svoji hipnozi, ni mogel gospe dalje spraviti kot do Rake in se je potem, ko je videl, da je ne more odpeljati v Ameriko, vrnil v Budimpešto.

— Pogodba vlade z novim dalmatinskim parobrodnim društvom

„Dalmatia“ glede na oskrbovanje parobrodne prometa po dalmatinski obali je, kakor podajejo hrvaški krogi, nedostalna, vsled česar bodo dalmatinski poslanci v parlamentu proti njej nastopili in izkušali doseči, da se dotična postavka iz proračuna črta.

— Proti draginji. — Enketo, kako odpomoči podraženju živil, namerava sklicati v kratkem poljedelsko ministertvo. Enkete se bodo udeležili tudi zastopniki konsumentov.

— Zadrúžna šola v Darmstadtu je bila slovesno otvorjena dne 7. m. m. Ravnatelj državne zveze kmetijskih zadrug, Haas, je v nagovoru tolmačil naloge in smotre šole in vspodbudil udeležence šole k pridnemu in marljivemu učenju. Otvoritve se je udeležil tudi Mr. Adams, zastopnik irske kmetijske uprave v Dublinu, ki ravnokar proučuje zadrúžne uredbe državne zveze v Darmstadtu. Udeležencev je bilo 36. od teh 6 Avstrijev, 2 sta Čeha, 3 Slovenci, in sicer gosp. A. Kralj od „Zadrúžne zveze“ v Ljubljani, gosp. Oblak iz St. Lorenca, g. M. Stibler od „Zadrúžne zveze“ v Celju.

— Vojaške oddelke s strojnimi puškami dobe razni topničarski polki. Tretji vojni zbor bo imel štiri stalne take oddelke.

— Električna razsvetljava na Bledu. — Podjetni domači industrijec g. Jakob Žumer v Grabnu pri Gorjah namerava v bližini svoje restavracije v Vintgarju napraviti veliko električno napravo, ki bo zadoščala za razsvetljava vseh krajev občine Bled. Občina Bled se že pogaja z g. Žumrom.

— Podražena vožnja iz Amerike. — Ker vsled ameriške finančne krize vedno več ljudi sili iz Amerike, je „Hamburško-ameriška črta“ vožnjo iz Amerike v Evropo za navadne izseljence zvišala za 50 oziroma 42 mark.

— Ponesrečena Slovenka v Ameriki. — Hudo se je opekla Matilda Pagelj, služkinja pri gostilničarju Joha Zunicu v Calumetu. Nesla je s tovarišico po stopnicah v klet kotel vrelega vina, ki je bil namenjen za pomivanje sodov. Nesreča je hotela, da je Matildi izpodrsnilo na stopnicah; vrela tekočina jo je hudo opekla po celem telesu; najhujše opekline ima na rokah in nogah.

— Preiskava proti bivšemu črnogorskemu predsedniku v Trstu. — Bivši ministarski predsednik črnogorski Andrej Radović ki so ga v Trstu zaprli, je stanoval v hotelu Volpich. Policija je pri higni preiskavi našla mnogo pisem v cirilici. Radović taji krivdo in pravi, da je prišel ukaz zapreti ga z Dunaja, kjer se hočejo baje prikupiti črnogorski vladi. O bombah, ki so jih našli pri tiskarju Rajčeviću, trdi, da niso čisto nič nevarne in da ni srbski kralj Peter v zvezi z nobenim komplotom. Radovića so izpustili, a je pod nadzorstvom policije.

— Živ zgorel. — V Brodarcih pri Karlovcu je 17. t. m. po noči na hlevu seljaka Ivana Kocajnera izbruhnil ogenj. Na hlevu je spal 17-letni sin, ki mu je bila prva skrb, ko se je prebudil, da odžene živino v hlevu. Komaj je dvojje živine odvezal, kar se podere nanj strop. Zgorel je on in dvojje goved.

x Smrtna obsodba z elektriko. V državi New Jersey imajo za mesec december pripravljene že štiri smrtna obsodbe, ki jih bodo izvršili z elektriko Smrtna celica, v kateri se bodo obsodbe vršile, še ni dodelana.

x Svobodne zidarske lože. — Belgrajska svobodna zidarska loža „Pobratim“, ki stoji pod pokroviteljstvom velike ogrske lože, prosi za milodaro za gradnjo framasonskega doma. — Pomniti je treba, da stoji pod veliko ogrsko ložo skupaj 63 lož s približno 4370 člani. Od teh jih odpade 51 na Mažarstvo, 21 samo v Budimpešti, 11 na Avstrijo, in ena na Hrvasko.

Gospodarske vesti.

g Razvoj raiffaisenovk na Nižje-avstrijskem. — Pred dvajsetimi leti, in sicer l. 1888 se je ustanovila prva posojilnica po Raiffaisnovem sestavu v Mühldorfu ob Dunavi. Danes je na Nižje-avstrijskem že 533 posojilnic z 55.432 člani. Če vzamemo, da je število vlagateljv dvakrat toliko, potem sodeluje pri kmečkih posojilnicah — 170.000 oseb, to je 1/8 vsega prebivalstva na deželi. Le upravnikov v načelstvu in nadzorstvu je 7500 oseb. Kako imenitna šola so pa ravno upravniška mesta pri raiffaisenskih posojilnicah, vedo najbolj ceniti vsi oni ki so kdaj bili člani načelstva ali nad, zorstva takih posojilnic. Glede narašča,

hranilnih vlog in posojil podamo samo te podatke: Leta 1885 hranilnih vlog 52.060 K; posojil 63.792 K; leta 1893 hranilnih vlog 3.966.599 K; posojil 2.931.890 K; leta 1899 hranilnih vlog 23.642.790 K; posojil 15.789.301 K; leta 1905 hranilnih vlog 51.631.896 K; posojil 27.062.778 K. Kdo zna čitati te številke, bo na prvi pogled spoznal vpliv raiffeisnovk na kmečko prebivalstvo. Pri nas se pa dobe še vedno ljudje, ki pravijo, da so raiffeisnovke za kmeta — največje zlo!

g Kmetijska centrala za prodajo živini na Dunaju, ki jo je ustanovila Splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju, je dne 21. oktobra prvokrat nastopila na osrednjem živinskem trgu. Dobila je ta dan 47 komadov govede, in sicer 30 iz Nižjeavstrijske, 9 iz Moravske in 8 iz Štajerske. Izkupilo je znašalo 19.000 kron. Začetek je sicer skromen, toda toliko večji bo, kolikor več se bodo kmetovalci posluževali svoje centrale za prodajo živine. Seveda so zelo ogorčeni — prekupci živine, ker uvidevajo, da kmet lahko živi tudi brez njih. Vprizorili so celo gonjo, ki pa ne bo imela nikakoršnega vspeha.

Loterijske številke.

24. novembra.
Trst 85 69 67 39 44
Linc 66 48 60 23 15

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št 9.

Ivan Kravos
priporoča svojo
sedlarsko delavnico
v Gorici
na Kornju št. 11.

Otvoritev nove krojačnice!

Podpisani vljudno naznam spoštovanemu občinstvu, da sem otvoril v ulici Vetturini št. 9, (v hiši „Narodne Tiskarne“) v Gorici **krojaško delavnico**. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo se najljudneje priporočam posebno prečistiti duhovščini v mestu in na deželi za obilna naročila in bilježim z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet,
krojač.

Dva prijatelja sta, katera po letu lahko pogrešamo,

brez katerih pa po zimi ne moremo ostati in sicer peč in **Fay-ove sodene pastilje**. Ravno tako, kakor spravim po zimi drva in premog v kleti, morali bi tudi domačo lekarno oskrbeti s pastiljami, da smo v stanu vsak dan dati otrokom po eno, ko gredo v šolo, ter da imamo te pastilje vedno pri rokah za vsaki slučaj prehlajenja. Fay-ove sodene pastilje dobivajo se v vsaki lekarni in mirodilnici in prodajalni mineralnih vod, ter stane škaljica K 1.25

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert, Dunaj, Belgiofferstrasse 6.

Anton Kutšrin,
trgovec v Gorici
Gospodka ulica št. 25

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mлина iz Kranja in iz Jochmaenn-oveg v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Peter Lukman

krojaški mojster

v Gorici — ulica sv. Antona 1 — v Gorici naznanja, da ima dobro urejeno krojačnico, ter se sl. občinstvu v mestu in na deželi priporoča za mnogobrojna naročila.

Naznanilo.

Usojam si naznaniti sl. občinstvu in svojim odjemalcem, da nadaljujem kleparsko obrt

tvrdke **Karol Čufer**

pod istim imenom.

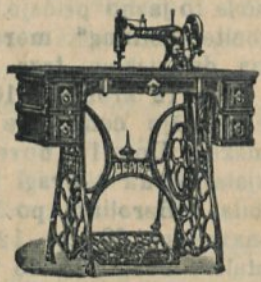
Vodstvo moje obrti prevzame g. Ant. Bregantič, izkušen poslovodja. Zanašaje se na Vašo naklonjenost, se priporočam za obila naročila in zagotavljam točno postrežbo in zmerne cene.

Z odličnim spoštovanjem

Ana vd. Čufer

P. S. Sprejme se takoj krepkega učenca.

Fani Drašček,
zaloga švalnih strojev.
Gorica, Stolna ulica hi. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke.

Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Majdičevega mлина.

Anton Ivanov Pečenko

Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Meščanske« vovarne, in domačega steklenicah, kojega pristnost se jamc.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba pošter in točna. M M M M M M

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori, na ogln novega železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Krojaški mojster

VID ROJIC

V Gorici, pod Kostanjevico št. 10,

se toplo priporoča posebno čistiti duhovščini v mestu in na deželi za obila naročila. Posebno se priporoča za izdelovanje talarjev.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in pozlatar v Gorici ulica Morelli 12

odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

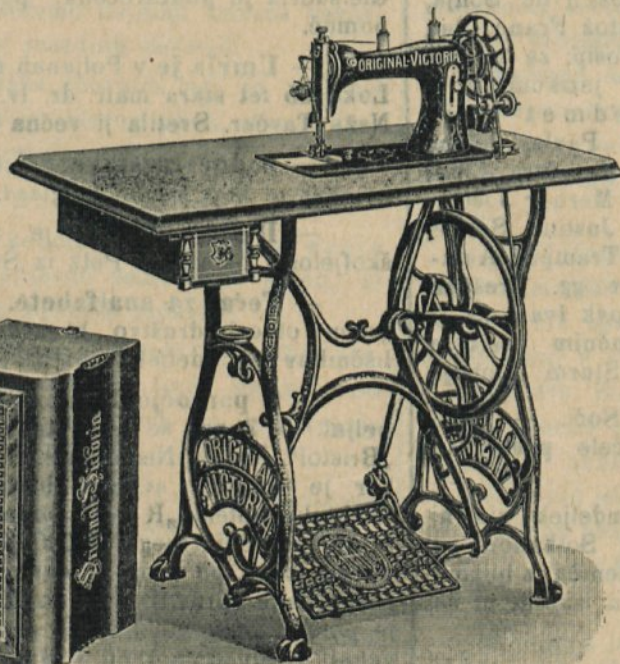
Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

GOSPODIČNE IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, da ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 15 letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi na domačo rabo in obrtne namene.

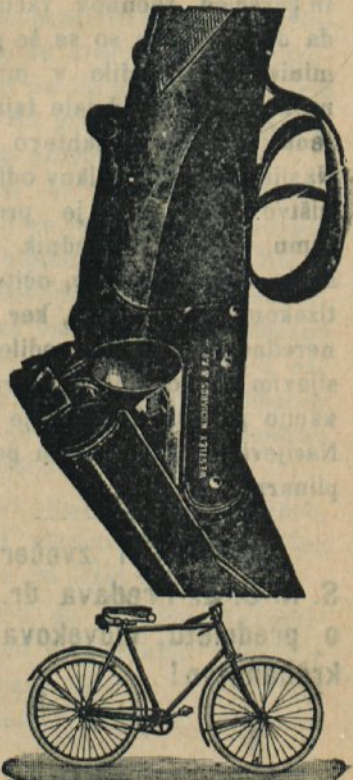
Original-Viktoria stroji so najpripravnější za umetno vezenje (rekamiranje). Trvdka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trvdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.